

Didactische mogelijkheden van de LeMo-test

Aan de slag met tips en tools!

Annick Swaelen

Kim Van der Auwera

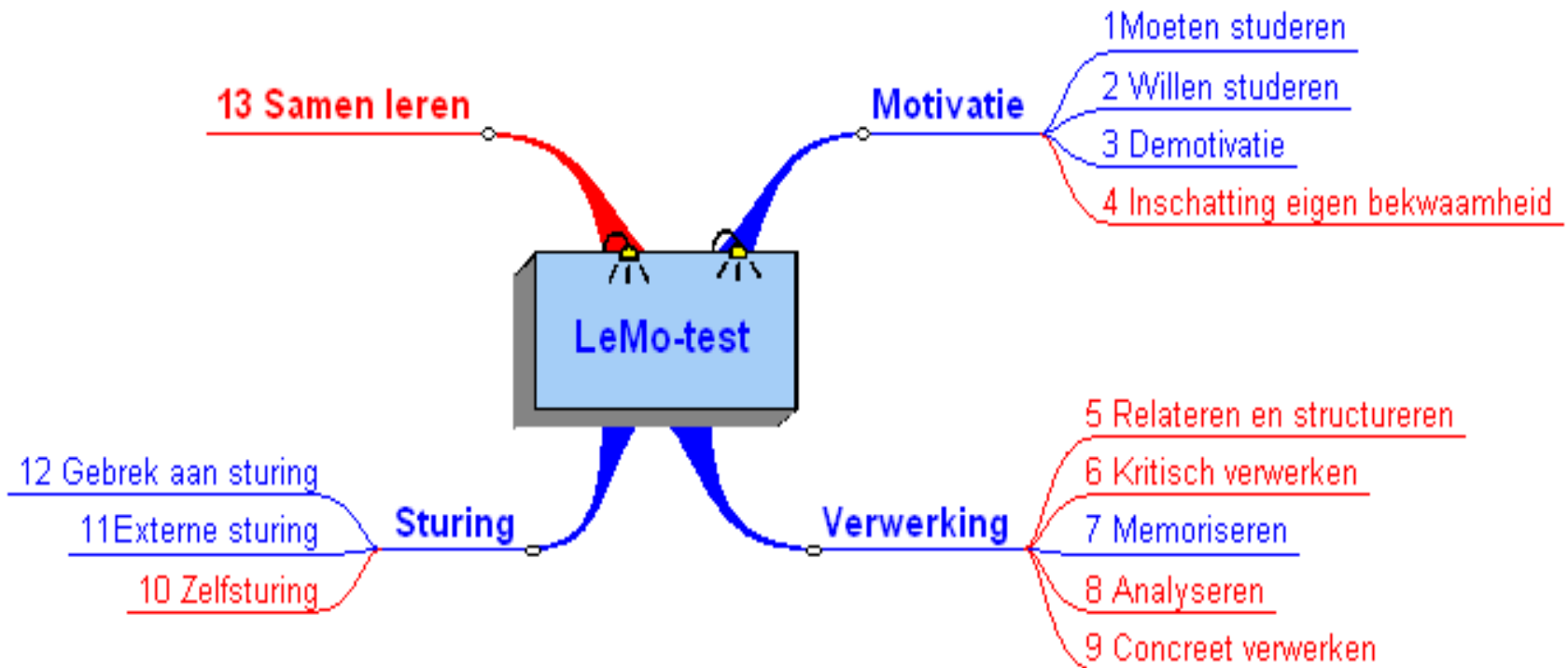

3e GoLeWe-projectconferentie
Hasselt, 9 december 2010

Structuur

- **1 LeMo-test**
- **2 6 cruciale competenties**
- **3 De handwijzers**
- **4 Remediëren in schoolcontext**
- **5 De website: aan de slag**

1 LeMo-test: 13 basiscompetenties

2 Remediëren: 6 cruciale competenties

3 De handwijzers

Doel: kader bieden

➤ **aan student/leerling:**

- patronen in kaart brengen
- handvaten creëren om aan eigen functioneren te sleutelen
- indien gewenst patronen bijsturen of doorbreken

➤ **aan studiebegeleider:**

- patronen van student/leerling in kaart brengen
- ondersteuning bij het bijsturen of doorbreken van patronen

➤ **aan leerkracht:**

- eigen leerstijl herkennen
  - ondersteuning bij het lesgeven en het bijsturen van leerlingen
-

3.1 Handwijzer voor de leerlingen

- **Test jezelf** *quickscan*
- **Herken jij jezelf ?** *praktijkvoorbeeld*
- **Wat zie je?** *filmpje*
- **Hier ben je goed in** *kenmerken*
- **Denk hier eens kort over na** *tips*
- **Dit helpt echt** *tools*
- **Lees hier meer** *interessante links*
- **Ontdek het waarom** *belang*

De quickscan

Ontdek met deze kleine test enkele aandachtspunten rond zelfkennis. Wil je een uitgebreide test over al je leercompetenties ? Klik dan op Golewe¹.

1. Na het afleggen van een toets –je las of hoorde nog geen oplossingen - weet jij onmiddellijk of dit goed, middelmatig of slecht is.

Klopt je voorspelling wanneer je de gecorrigeerde toets terugkrijgt ?

- a. Altijd. (Prima. Je kan jezelf goed inschatten.)
- b. Soms (Geen probleem. Je twijfelt af en toe. Dat overkomt zelfs de beste sporter. Controleer bij de volgende toets goed je antwoorden vooraleer je deze afgeeft.)
- c. Nooit (Je schat jezelf niet goed. Dit is een werkpunt. Misschien studeerde je niet nauwkeurig genoeg. Misschien vergat je bepaalde onderdelen van het antwoord te geven. Verbeter de toets, leer uit je fouten, vraag eventueel hulp aan de leerkracht. Waar ging het fout ?)

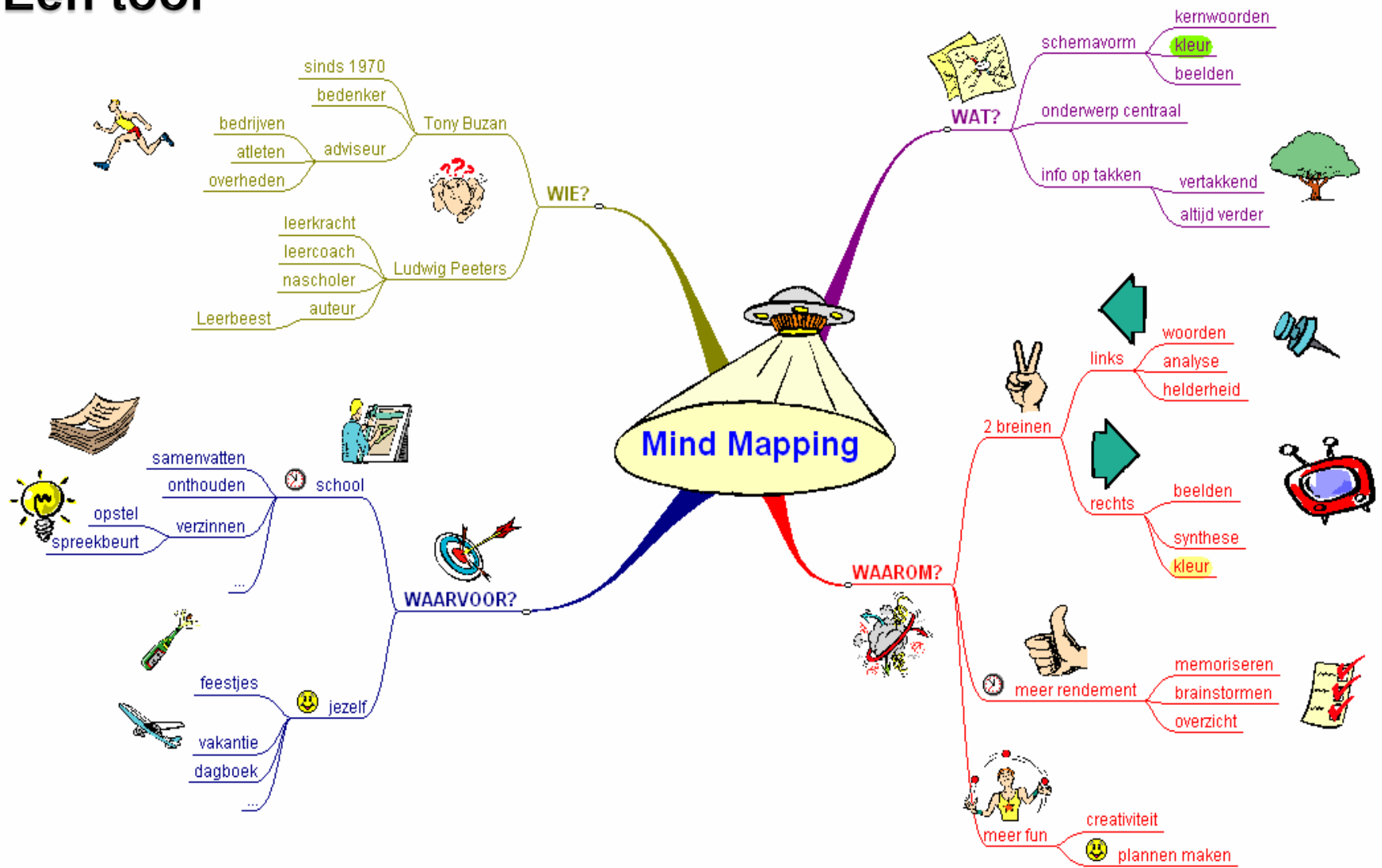
2. Het beste moment voor me om te leren is ....

- a. 's morgens. (Maak in het weekend en op vakantiedagen optimaal gebruik van om 's morgens te leren. In de week kan je de avond als herhaalmoment voorzien.)
- b. 's middags. (Maak in het weekend, woensdagmiddag en op vakantiedagen optimaal gebruik van om 's morgens te leren. In de week kan je de avond als herhaalmoment voorzien)
- c. 's avonds. (Gebruik de avonden optimaal. Plan elke avond je studiemomenten. Na het avondeten ? Na aankomst voor school tot aan het avondeten ?)

3. Wat doe ik met mijn schoolagenda ?

- a. Ik gebruik het enkel om taken en toetsen te plannen. (Prima. Je bent goed bezig. Probeer ook je voorbereidingstijd op de examens in de agenda te verwerken.)
- b. Ik gebruik het enkel om de leerstof bij te houden. (Je agenda biedt veel meer mogelijkheden. Gebruik het als planner. Wanneer en hoeveel tijd leer ik voor bv. Frans ? Waar en wanneer werk ik aan mijn jaarwerk voor Nederlands ?)
- c. Ik gebruik het enkel als onderlegger. (Zonde van het geld. Elke directeur/manager (van Coca Cola tot Belgacom) gebruikt een agenda om zijn werk te plannen. Waarom jij dan niet ?)

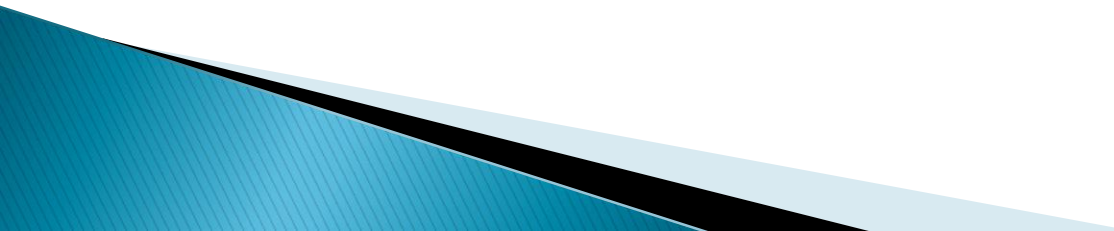
Een tool

3.2 Handwijzer voor de studiebegeleider

➤ **Per cruciale competentie:**

- Wat?
Wat houdt deze competentie in?
  - Wie?
Kenmerken van leerlingen
  - Waarom?
Belang
  - Het gesprek
Voorbeeldvragen, tips,...
  - Tips
  - Tools
-

Voorbeeld: samenwerken

Het gesprek

De begeleider kan best al een inschatting maken: zijn de knelpunten eerder gebonden aan:

- de persoon?
  - Hoe gaat het met je?
  - Hoe gaat het in je omgeving?
- de opdracht?
  - Vanaf wanneer had je het gevoel dat de samenwerking niet meer zo vlot liep?
  - In hoeverre “klikt” het in de groep? (teamspirit/karakters)
  - Hoe staat het met de taakverdeling?
  - Zijn de verwachtingen duidelijk?
  - Werk je liever alleen?
  - Worden je talenten aangesproken?
  - Wat gaat goed/minder goed?
  - Heb je het gevoel dat je iets van je groepsgenoten kan leren?
- een combinatie?

Een tool

Rollen voor samenwerkend leren

Mr./Mrs. President

Gaat na of de opdracht volledig wordt uitgevoerd
Bewaakt de kans van iedereen om een inbreng te hebben

Material Girl/Guy

Verzamelt, bewaart, verdeelt, bundelt,
zorgt voor,... het materiaal van de groep

Mr./Mrs. Contact

Zoekt contact met anderen als dat nodig is

Mr./Mrs. Chrono

Houdt de klok in het oog en meldt de resterende en overschreden tijd

Paperboy/Papergirl

Noteert wat er in de groep wordt gezegd

Mr./Mrs. Chat

Brengt mondeling verslag uit aan anderen

Mr./Mrs. Therapy

Voelt de emoties in de groep aan en verwoordt ze, spreekt ze uit

Rollen die ik het vaakst opneem

1.

2.

3.

Rollen die ik het liefst opneem

1.

2.

3.

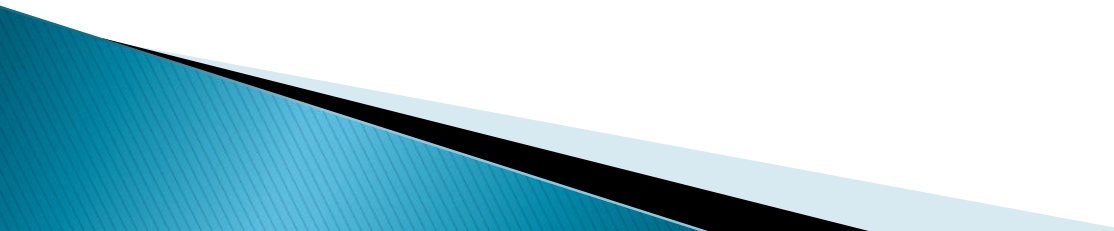
Rollen die ik liever niet opneem

1.

2.

3.

3.3 Handwijzer voor de leerkracht

- Belangrijke leercompetenties
  - Welk concreet leergedrag is wenselijk bij de leerling/student? (VOET)
  - Didactische tips om dit leergedrag te stimuleren?
-

Voorbeeld: zelfsturing

2. Zelfsturing

Zijn studies zelf in handen nemen en houden, de organisatie ervan:

- oriënteren
- plannen
- bijsturen
- reflecteren

De leerling oriënteert zich:

- De leerling/student raadpleegt diverse informatiebronnen om zich te oriënteren op een leertaak.
- De leerling/student kiest en verzamelt gepaste informatiebronnen en -kanalen om doelgericht aan taken te werken en te leren.

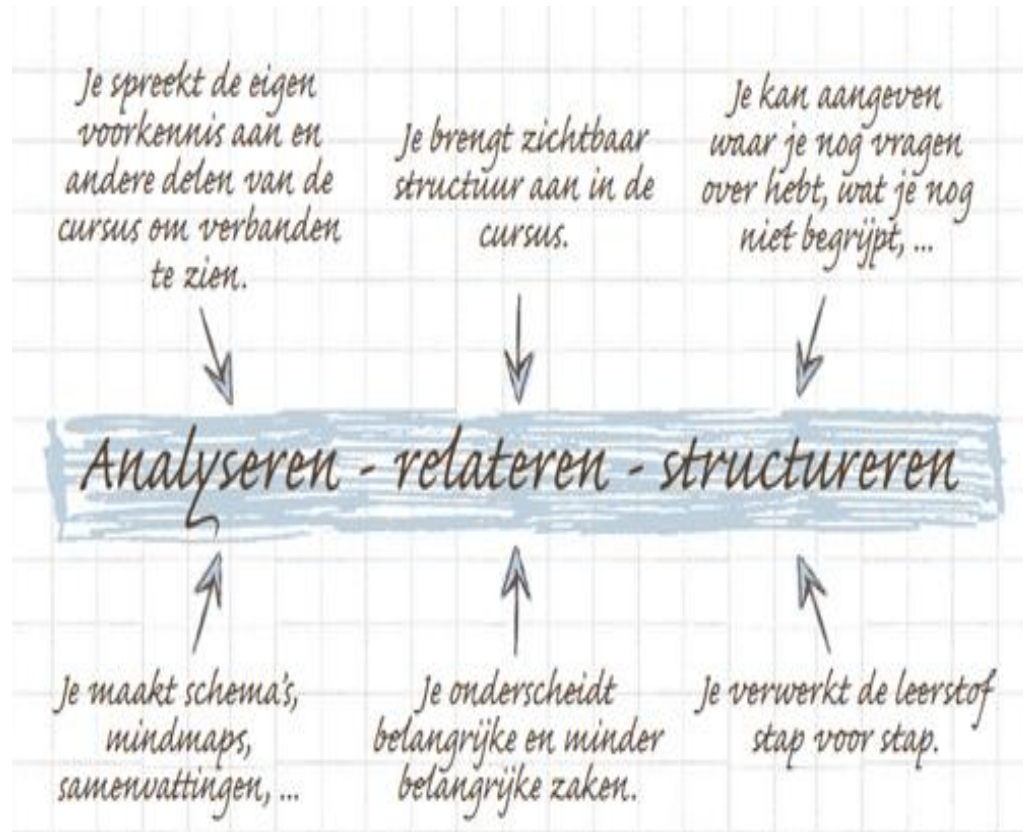
- Stel leerlingen/studenten de vraag wat ze al weten over het onderwerp en welke nieuwe informatie ze nog nodig hebben om een opdracht te vervullen.
- Wijs leerlingen/studenten de weg naar verschillende informatiebronnen.
  - ✓ Geef een overzicht van voor de cursus interessante weblinks.
  - ✓ Geef een overzicht van mogelijke zoekstrategieën en zoekinstrumenten.
  - ✓ Geef opdrachten waarvoor het gebruik van verschillende informatiebronnen noodzakelijk én gewenst is.
  - ✓ Geef bij opdrachten aan dat leerlingen/studenten bv. minstens twee van de opgegeven websites/boeken/....dienen te gebruiken.
  - ✓ Laat zien hoe je zelf verschillende bronnen gebruikt.
- Stimuleer de leerlingen/studenten om vragen te stellen zodat ze een goed zicht krijgen op hoe ze een opdracht het beste aanpakken.

3.4 De mini-handwijzer

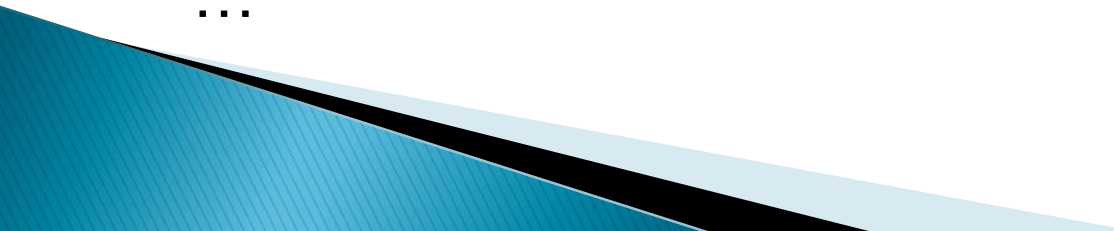

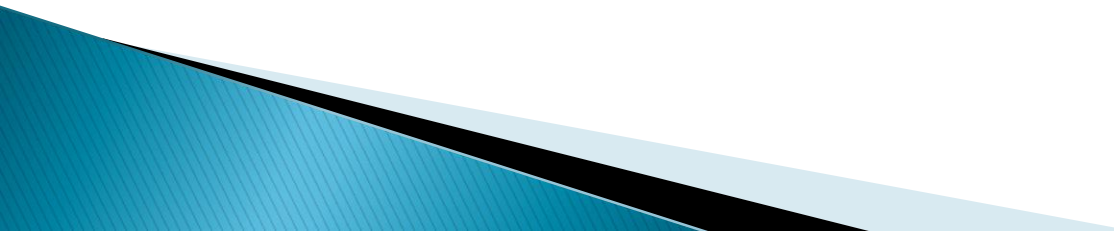
Analyseren-relateren-structureren: voorbeeld

4 Remediëren in schoolcontext

- De leerling: bewustmaking van eigen leerstijl, sterktes en werkpunten.
  - De studiebegeleider: hulpmiddel bij begeleiding, basis voor gesprek.
  - De leerkracht: bewustmaking van eigen leerstijl en effect ervan op leren van de leerlingen.
  - De school: prioriteiten bepalen, focus op Leren Leren
  - De schoolomgeving: ouders, CLB, scholengemeenschap, ...
-

4.1 Remediëren op vraag van:

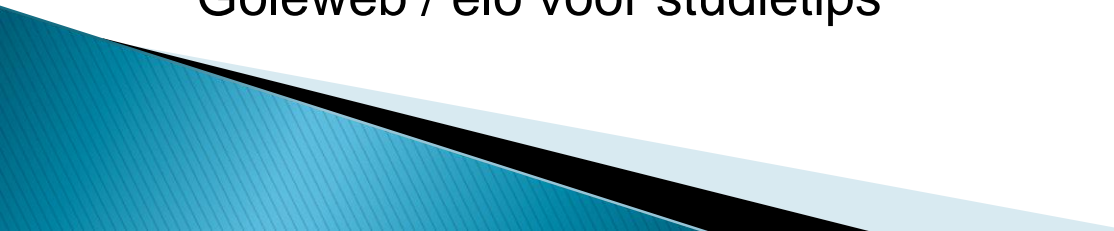
- Klassenraad
  - Titularis
  - Vakleerkrachten
  - Leerling zelf
  - Ouders
  - ...
-

4.2 Remediëren: stappenplan

Graadoverstijgend: leerlijnen ontwikkelen:

- 1e graad: 'Leren Leren' opgenomen in lessenpakket, klassikale werking;
- 2e graad: begeleiden in groepjes, klassikale workshops;
- 3e graad: individuele begeleiding

Per graad: werkmap 'Leren Leren':

- 1+2: lesmappen, door leerkrachten Leefsleutels
  - 3+4: werkmappen, door vakleerkrachten en studiebegeleiders, later LeMo-test 2
  - 5+6: LeMo-test 3, door studiebegeleiders en titularissen, Goleweb / elo voor studietips
-

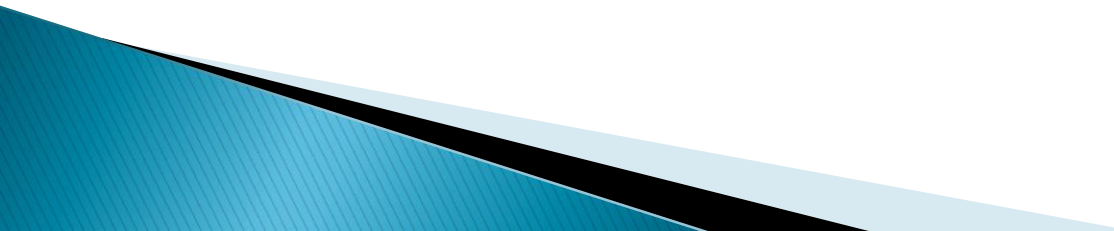
4.3 Groepsrapport als hulpmiddel

Legende

- Werkpunt
- Toch een aandachtspunt
- Je bent op weg
- Goed
- Zeer goed

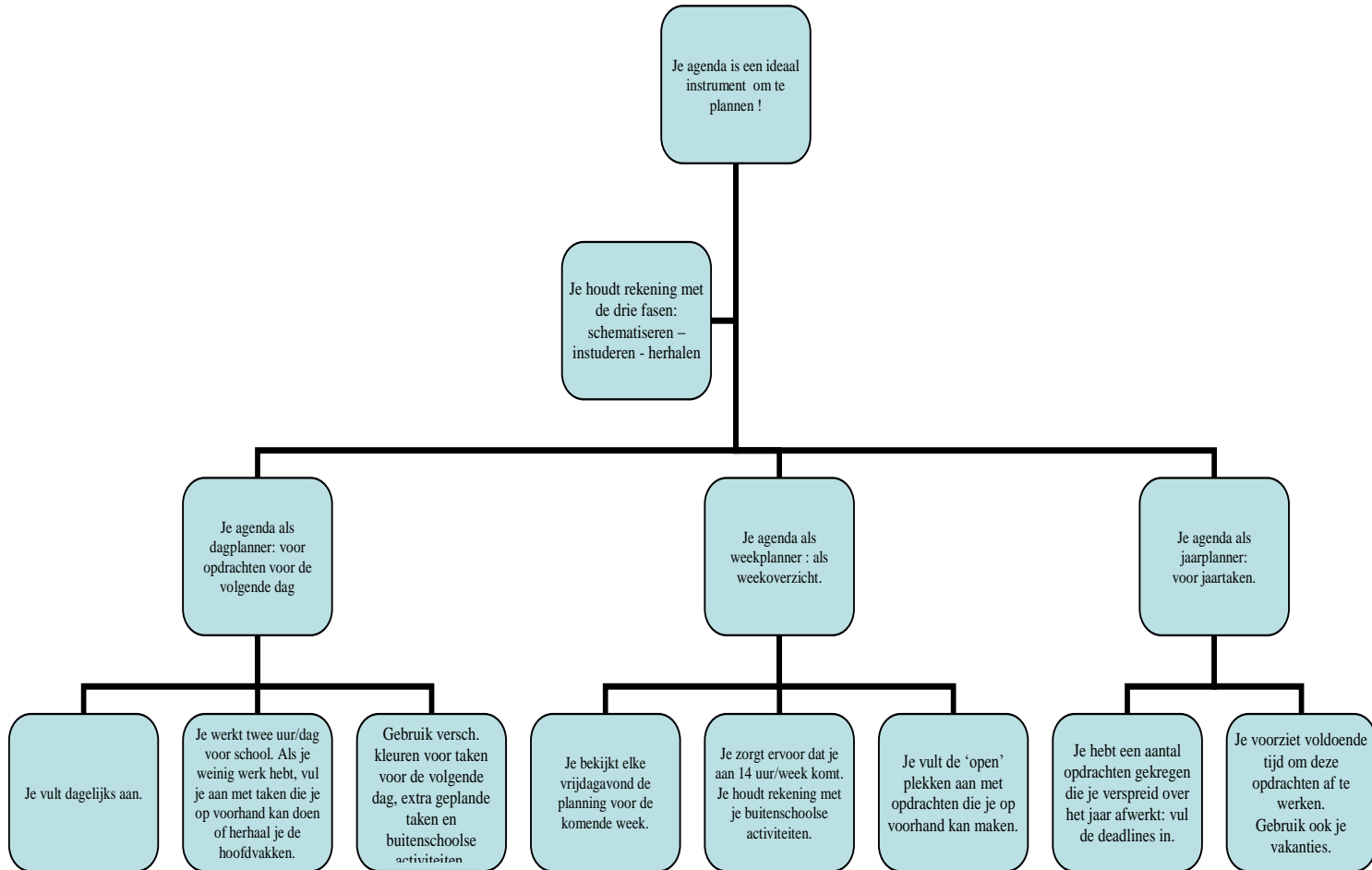
identificatienummer	Relateren en structureren	Kritisch verwerken	Memoriseren	Analyseren	Concreet verwerken	Zelfsturing	Externe sturing	Stuurloos leergedrag	Moeten studeren	Willen studeren	Demotivatie	Zelf-effectiviteit	Samen leren
1123	3,24	2,41	2,95	5	5	5	3,35	4,29	1,3	3,41	0	4,57	4,32
1034	2,06	1,97	1,62	2,38	1,57	2,32	0,96	3,67	2,75	2,49	4,46	2,32	2,21
978	3,24	3,4	3,2	0,49	3,45	4,57	3,09	4,29	4,72	0,6	5	4,57	4,32
654	2,51	1,64	2,35	1,93	2,4	4,35	2,53	3,95	3,62	3,71	4,46	3,19	3,49
444	2,06	1,64	1,62	1,6	0,92	2,96	0,75	2,31	3,22	2,89	4,19	3,8	5
1126	1,77	2,19	1,62	1,27	1,57	2,11	0,85	2,88	2,08	0,98	4,05	2,12	2,21
	2,285	2,08	1,985	1,765	1,985	3,655	1,745	3,81	2,985	2,69	4,325	3,495	3,905
	2,48	2,21	2,23	2,11	2,49	3,55	1,92	3,57	2,95	2,35	3,69	3,43	3,59

4.4 Praktijkvoorbeeld: individueel

- Gegevens LeMo-test: probleem zelfsturing
  - Klassenraad: zwakke resultaten
  - Gesprek studiebegeleider: leerling plant niets op voorhand
  - Tool: agenda: korte- en langetermijnplanning
-

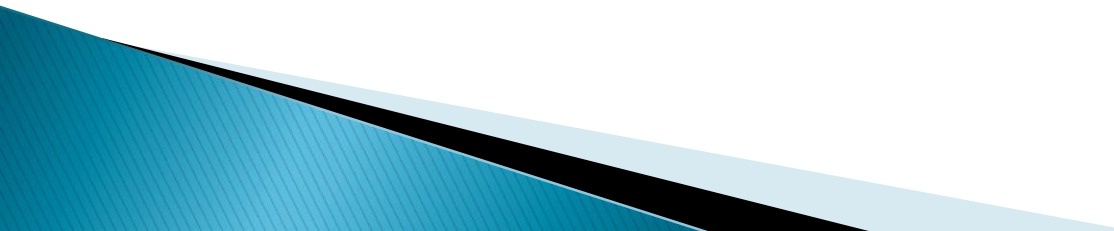
Tool: planning met de agenda

Tool: weekplanning

[illegible]

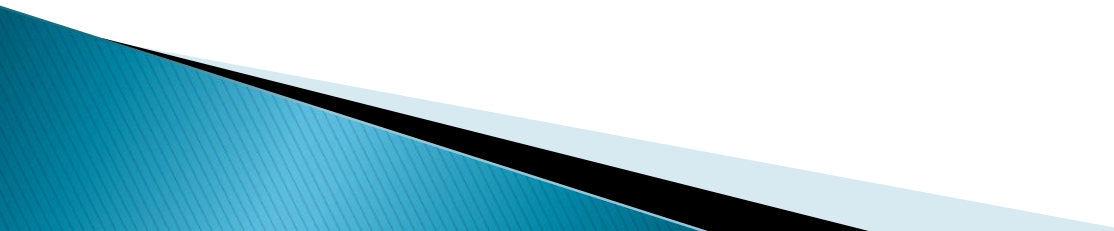
4.5 Praktijkvoorbeeld: in groep

- LeMo-test: klasresultaten
  - Leerlingen met zelfde studieprobleem: relateren-structureren-analyseren
  - Samen sterk: leren van elkaar
  - Tool: SKAPA-methode, mindmappen, ...
-

Tool: de SKAPA-methode

Korte typering van de alinea (gebruik trefwoorden)	Essentie van de verschillende alinea's	Essentie van het hoofdstuk. <u>Kern.</u>
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		

4.6 Praktijkvoorbeeld: klassikaal

- LeMo-test: klassikaal studieprobleem
  - Met de klas: werken rond zin en onzin van studeren
  - Tool: werksituatie
-

Zelfkennis

Tool 1 WERKSITUATIE: de ideale werkplek en werktijd

AAN DE SLAG

Om goed te leren, heb je nood aan een rustige studeerplek. Het verhoogt je concentratie en dus je kans op succes. Overloop de onderstaande lijst.

Kijk eerst in de linkerkolom: - wat maakt dat je makkelijk afgeleid raakt?

- waarom doe je niet wat je van plan was?

Ga dan naar de rechterkolom : - vink aan wat je als oplossing ziet!

- bedenk zelf een oplossing!

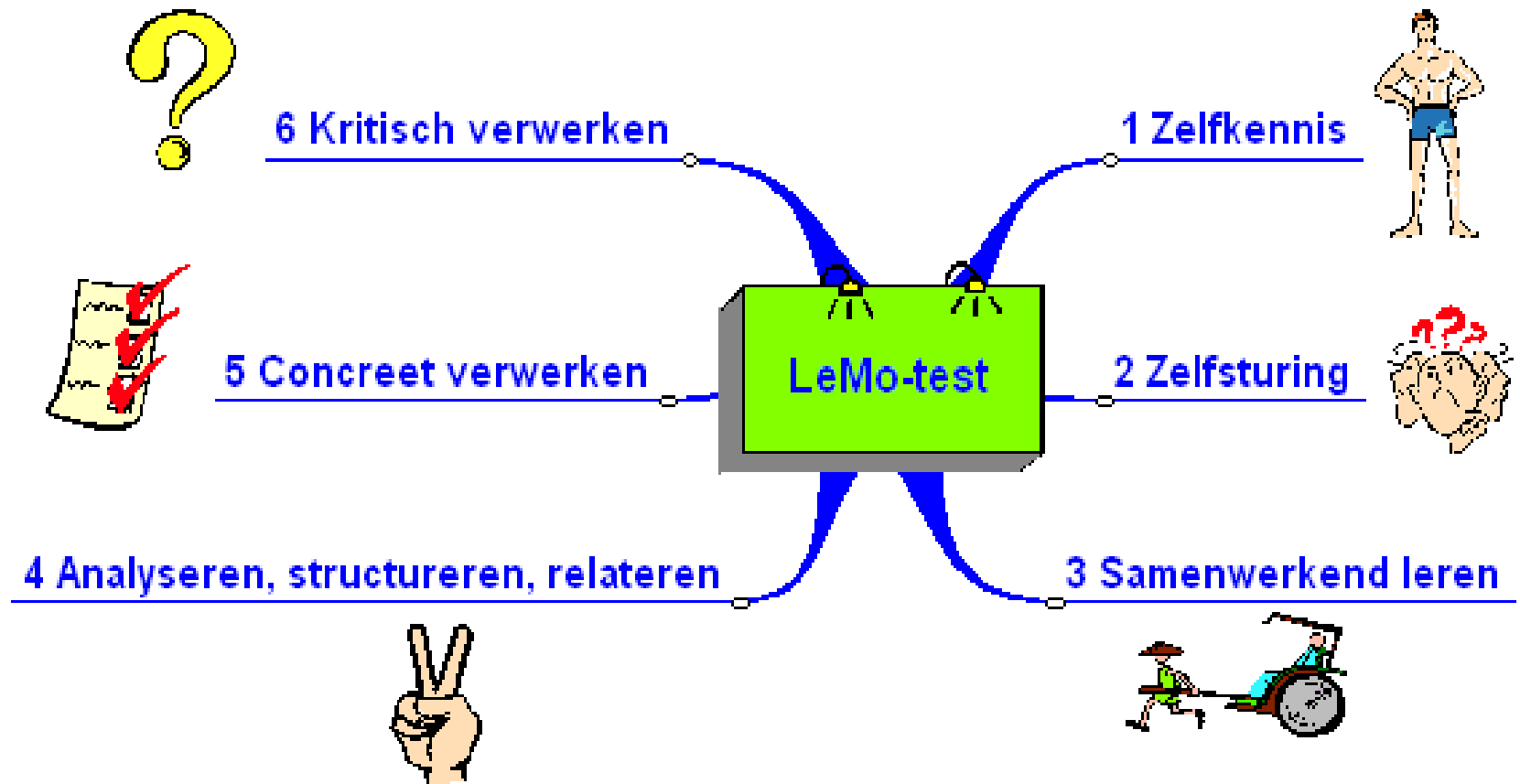
WAT REMT ME AF OM ECHT TE STUDEREN? WAT LEIDT ME AF?	HOE KAN IK HIER AAN WERKEN?
☐ lawaai de kamer waar ik studeer de woonkamer huis de tuin ☐ op straat	☐ een rustigere plek opzoeken ☐ eigen kamer ☐ bureau waar vader/moeder werkt ☐ studiezaal op school ☐ leeszaal openbare bibliotheek ☐ een tafeltje zetten op zolder of in de gang ☐ kamerscherm plaatsen in de kamer die je deelt met broer of zus ☐ afspraken maken met huis-/kamergeten en/of bureu rond stiltemomenten ☐ oordopjes kopen bij de apotheke of headphone opzetten
☐ twee studeerplaatsen: ik moet mijn materiaal steeds verhuizen	☐ de twee studeerplaatsen op dezelfde manier organiseren ☐ een grote plooiak/boekentas voorzien om materiaal te verhuizen ☐ agenda/lesrooster meer gebruiken ...
☐ muziek ☐ radio ☐ cd-speler ☐ mp3 – Ipod ☐ ...	☐ geen muziek opzetten bij het leren ☐ enkel rustgevende muziek bij taken; geen muziek bij memoriseren en analyseren ☐ ...
☐ televisie ☐ een film ☐ een serie ☐ een soap ☐ ...	☐ geen televisie/geen televisie op de kamer ☐ vaste uren afspreken ☐ pas televisie nadat ik ... uren voor school heb gewerkt
☐ gsm ☐ bellen ☐ sms'en	☐ uitschakelen ☐ aanlaten, maar niet beantwoorden ☐ om het uur inbox nakijken
☐ computer ☐ internet ☐ Netlog/Facebook ☐ mailen/chatten ☐ games ☐ ...	☐ enkel gebruiken voor taken ☐ enkel aanzetten als school- en studiewerk klaar zijn. ☐ vaste momenten afspreken ☐ bij verslaving: pc in de woonkamer waar er meer controle is ☐ ...
☐ spulletjes/gadgets/.... ☐ foto's ☐ vakantie ☐ geliefde	☐ studeerplek (=bureau) opruimen ☐ enkel boeken/cursussen/mappen voor school/studie liggen op mijn werkplek

5 Website

➤ <http://www.Golewe.eu>

5.1 Feedbackrapport

5.2 Opdracht: leercompetenties

- **Werk per twee.**
- **Je leest de tekst en je noteert waar het over gaat.**
- **Je bespreekt met je partner: inhoud tekst?**
- **Welke leercompetenties komen aan bod?**

5.3 Leerstijlen > doceerstijlen

- ▶ Zelfkennis: welke woorden herken ik? Voorkennis?
- ▶ Zelfsturing: zelf uitproberen.
- ▶ Samenwerken: samen tot oplossing komen.
- ▶ Analyseren/relateren/structureren: verbanden tussen woorden.
- ▶ Concreet verwerken:
- ▶ Kritisch verwerken:
- ▶ Nieuwe woordenschat aanleren.
- ▶ Nieuwe woordenschat opzoeken in woordenboek/internet.
- ▶ Een conversatie met de zakenpartner bedenken.
- ▶ Een mindmap van woordenschat maken.
- ▶ Een verhaal verzinnen, een krantenartikel schrijven.
- ▶ Een debat houden over het belang van meertaligheid.

5.4 Werken met de handwijzers

➤ <http://www.golewe.eu/>:

- naar hoger onderwijs
- remediëren van leren
- handwijzer 'efficiënt leren en studeren' voor leerlingen
- handwijzer voor het coachen van efficiënt en succesvol studeren

5.5 Opdrachten

Werk met een partner samen en probeer met behulp van de tips en tools:

- **concrete lessen uit te werken rond de 6 leercompetenties;**
- **een leerling te begeleiden bij de gegeven studieproblemen.**

Vragen?

Bedankt voor uw aandacht!

Europese Unie
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

